

25. februar 2010

Kommentar til årets miljøøkonomiske vismandsrapport med fokus på kapitel 2: "Rekreative værdier i by og land"

Friluftsrådet glæder sig over, at de økonomiske vismænd har valgt at lade et af årets temaer i rapporten til Det Miljøøkonomiske Råd handle om rekreative værdier i by og land. Friluftsrådet anerkender vismændenes analyser og finder, at rapportens behandling af emnet er både fagligt velunderbygget og bredt funderet.

Friluftsrådet har især noteret sig følgende anbefalinger fra vismændene:

- *"Udbuddet af rekreative områder er for lavt i en samfundsøkonomisk forstand, hvis det overlades til markedsmekanismerne alene. Det er derfor en offentlig opgave at sikre udbuddet af rekreative muligheder."* Vismændene peger på, at dette kan ske på flere måder, bl.a. gennem en regulering af adgangsreglerne. **Friluftsrådet finder i denne analyse og konstatering fra vismændene yderligere belæg for fortsat at påpege over for Miljøministeriet og kommunerne, at myndighederne må spille en langt mere aktiv rolle på dette område,** og at ændringer af de generelle adgangsregler i lovgivningen er et middel, som med fordel kan tages i anvendelse.
- I rapporten til Det Miljøøkonomiske Råd peger vismændene på vigtigheden af, at naturbevarelse, adgang og tilgængelighed samtænkes som en helhed, når der arbejdes med naturforvaltning: *"For at sikre en langsigtet adgang til naturområder, bør adgang i større grad inddrages ved skabelse af ny natur. Eksempelvis bør man overveje mulighederne for øget adgang til de permanente og obligatoriske randzoner langs vandløb og søer, som introduceres med Grøn Vækst. Ligeledes bør det overvejes, om en større del af den planlagte skovrejsning kan tilgodesee rekreative muligheder ved dels at sikre offentlighedens adgangsmuligheder og dels prioritere bynær beliggenhed".* **Friluftsrådet havde gerne set, at der i rapporten var udbygget med eksempler på dette område.** Der kunne fx være beskrevet, hvordan der netop ikke er inddraget denne hensyntagen i statens brug af "miljømilliarden", bl.a. i forbindelse med en række vådområdeprojekter.
- Rapporten peger flere steder på de fordelingspolitiske konsekvenser af de rekreative goders beliggenhed. Eksempelvis, at der ved oprettelse af nationalparker i yderområder tilgodeses en prioritering af weekend- og ferieudflugter på bekostning af de rekreative ture i hverdagen. **Friluftsrådet er enig med vismændene i denne konstatering og anbefaler, at denne del af rapporten udbygges med yderligere analyser af den fordelingspolitiske skævvridning af natur og rekreative goder.** Der er fx områder af Danmark, hvor der stort set ikke findes offentligt ejet skov, og hvor man som borger derfor ikke har mulighed for at gå en måneskinstur med sin elskede i skoven eller gå ud i naturen og se solopgangen. Dette grundet i lovgivningens forskellige adgangsbestemmelser for adgang til henholdsvis offentlige og privatejede naturarealer samt den markante fordelingspolitiske skævvridning af offentligt ejet skov.

- Årets rapport er inde på den optimale ansvarsfordeling mellem staten, regionerne, kommunerne og privatpersoner, når det drejer sig om at tilvejebringe rekreative muligheder. Det er ikke nødvendigvis oplagt, at kommunerne er den rette myndighed til at løfte eksempelvis en række landskabs- og naturgoder samt rekreative hensyn, som dækker mere end én kommune eller dækker nationale interesser. Vismændene anbefaler, at der inden for de nærmeste år gennemføres en evaluering af kommunernes indsats på dette område med henblik på at bedømme kommunernes løsning af opgaverne med (rekreation og) naturforvaltning.
Friluftsrådet er enig i denne anbefaling, men kommunerne må have en fair mulighed for at løfte opgaverne (årrække), og tiden til denne evaluering er derfor ikke moden endnu. Når tiden kommer, vil det være oplagt samtidig at inddrage en evaluering af, i hvilket omfang de opgaver i relation til naturforvaltning og rekreativ interesse, der varetages af staten og regionerne, er placeret hos rette myndighed.
- **Friluftsrådet finder det spændende, at vismændene peger på, at princippet om erstatningsnatur (kendt fra skovloven), med fordel kan udbredes til brug i forbindelse med natur og rekreative områder - både i det åbne land og inde i byerne.** Det er især interessant, at der peges på, at erstatningsnatur ikke blot skal vurderes på parametre som areal, flora og fauna, men også gennem inddragelse af de rekreative muligheder, hvor både adgangsmuligheder og tilgængeligheden skal inddrages som faktorer. Sådanne bredere kriterier kunne fx lægges til grund for brugen af de gældende regler i skovloven og i forbindelse med fx anlægslove for store infrastrukturanlæg (motorveje) og vindmølletestcentre.
- Friluftsrådet noterer sig vismændenes anbefaling af, at der i højere grad tages almen kendte økonomiske værktøjer i brug i forbindelse med værdisætning af de rekreative goder - cost-benefit analyser, samfundsøkonomiske vurderinger af nye projekter i forbindelse med VVM-redegørelse m.v. **Friluftsrådet er som sådan ikke modstander af en øget brug af de nævnte værktøjer, men ønsker at advare om, at værktøjerne ikke gøres for bureaukratiske.** De rekreative goder er også goder, som der ligger store almenmenneskelige værdier og holdningsmæssige argumenter bag.
- **Friluftsrådet har stor forståelse for vismændenes konstatering af, at en præmis om lokal opbakning til nationalparker er problematisk. Friluftsrådet har sympati for en aktiv inddragelse af lokalbefolkningens inddragelse i nationalparkprocessen, men finder det i lighed med vismændene problematisk, når en sådan præmis kan blokere for nationale interesser.**
- I kapitel 1 om Landbrug dokumenterer årets rapport til Det Miljøøkonomiske Råd, at de omfattende landbrugsstøtteordninger medfører kunstigt høje priser på landbrugsjord, og at dette medfører en forvridning af arealanvendelsen i det åbne land til ugunst for natur og rekreative interesser. **Friluftsrådet havde gerne set, at denne problemstilling var trukket tydeligere frem med en anbefaling om politisk klarere at tage stilling til denne arealmæssige skævvridning af interesserne i det åbne land på basis af samfundsmæssige økonomiske vurderinger.** I forbindelse med fx fredninger, anlæg af nye vådområder, udlæg af dyrkningsfri zoner og ændret lovgivning på adgangsområdet er priserne set ud fra en samfundsmæssig økonomisk vurdering urimelig høje, idet landmændene vægter priserne på jorden ud fra et privatøkonomisk synspunkt.

- **Friluftsrådet noterer med stor tilfredshed, at rapporten anbefaler, at Danmark gør brug af at overføre op til 20 % af den generelle landbrugsstøtte til bl.a. miljøbetiget landbrugsstøtte og at der peges på, at dette giver mulighed for, at støtte til landbruget kan gå hånd i hånd med naturbeskyttelsen.**
- Det ville styrke rapporten fra De Økonomiske Vismænd, hvis der var fremkommet yderligere analyser og anbefalinger på tværs af kapitel 1 og 2 om henholdsvis Landbrug og Rekreative værdier i by og land. **Friluftsrådet havde gerne set, at rapporten havde forholdt sig mere indgående til landbrugets arealer. Det havde været interessant, om rapporten mere dybdegående havde forholdt sig til de samfundsøkonomiske gevinster, der kan opnås, hvis landbruget tvinges til at opgive dyrkningen af de store arealer, som det ikke er økonomisk rentabelt at dyrke og som ud fra et samfundsøkonomisk perspektiv burde udlægges til natur og rekreativ udnyttelse.**

Flere oplysninger kan fås hos:

- Medlem af Det miljøøkonomiske Råd, *Friluftsrådets formand, Lars Mortensen, på tlf. 21 44 35 33*
- Leder af politisk sektion i Friluftsrådet, Anker Madsen, tlf. 61 79 88 15

Friluftsrådet er paraplyorganisation for 91 organisationer inden for friluftsliv, natur og miljø. Rådet varetager såvel organisationernes som den almene befolknings interesser og forsøger gennem bl.a. kampagner, projekter og politisk lobbyarbejde at fremme mulighederne for friluftsliv. Friluftsrådet administrerer "Tips- og Lottomidler til Friluftsliv".

Friluftsrådet er sekretariat for FEE (Foundation for Environmental Education), der arbejder med miljøundervisning i over 50 lande verden over gennem FEE-programmerne "Blue Flag", "Eco-Schools", "Young Reporters for the Environment", "Learning about Forests" and "Green Key".